

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Félévre 6 K., Negyedévre 3 K. -t.
 Vidéken: " " " " 4 " 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

Katonai beszédek.

Mit akarnak a katonaurak az olyan beszéddel, a minőt Beck tábornaszernagy ur Bécsben, Albori tábornaszernagy ur pedig Szerajevóban elmondott, a király születése napján? Mit akarnak? Mi a szándékuk? Mi a céljuk?

Elvégre oktalan szószaporítás nem lehet az ilyen fő-fő katonai hatalmasságok bő szónoklata. Kell, hogy valami föltett célja legyen a magyar nemzeti aspirációk leszólásának s annak a tüntető hangoztatásnak, hogy a közös armádia váltig és körömszakadtáig ellentáll, „mint a tenger sziklája, minden politikai mesterkedésnek és támadásnak.” Mi közük a katonauraknak a politikához s miért vállalkoznak a hivatlan prókátor dísztelen szerepére, a kit ők rendszerint nagyon lenéznek — még ha véletlenül nem hivatlan is?

Izgatni akarják szántsándékkal a magyar nemzetet, holott örvendetesnek mondják, hogy „a nemzeti küzdelmek szenvedelmé háttérbe került s a politikai fegyverek nyugosznak?” Hát nem volt már elég az izgalomból s gyors folytatását provokálják a katonaurak? Avagy csak álság az, hogy a hagyományos armádia rendület-

len voltát hangoztatják, holott a magyar nemzeti mozgalomnak mégis csak sikerült betörni egy-két helyen a hadsereg osztrák vas-kalapját?

Micsoda örület az, a mely ezeket az alkalmi alkalmatlanságokat diktálta? Az ebugatta németje nem fér a bőrébe. Puffogatja a levegőbe a szót, mint manőveren a vaktöltést. A tábornaszernagy urak fecsegnek, holott a katona legfőbb erénye: a *Maul halten und weiter dienen*.

A história följegyzett remek katonai beszédek, a melyeket nagy hadvezérek intéztek csapataikhoz erős összecsapások és döntő ütközések előtt. A puská ropogását és az ágyuk bömbölését megszokta előzni néhány lelkesítő szó a hadvezér ajkán; de ezekben a katonai szózatokban a haza és a szülőföld szeretete és a nemzeti dicsőség tensége emelkedik ki ragyogóan a halálos mérkőzésbe induló csapatok lelke előtt. Az armádia féltett egységében és németiségében ugyan vajmi kevés buzdító lélek lakozik s válságos, komoly pillanatokban bizonyára az ördög sem törődne vele. Ha hadjáratra kerülne a sor nálunk, a vezér a mi fiainkhoz is bizonyára a magyar hazaszeretről és nemzeti

büszkeségről beszélne. De ilyenkor, békeidőben, a közös hadsereg nagyjai megengednek maguknak egy kis hetyke kirándulást a politika mezejére, a hol semmi keresetük sincs s a hol mindenkor vereség éri őket — mint a híres, nevezetes chlopii eset bizonyítja, fényes tanulsággal.

Bezzeg a nagy Napoleon harci beszédjei más milyenek voltak, mint Beck és Albori politikai szónoklatai. De Napoleon genialis hadvezér volt. Hol vannak nálunk a genialis hadvezérek? Valahol ott rejlenek talán a közösség homályában; mert a kik a felszínen usznak, azok csudálatosan távol esnek a genialitástól. Politikai beszédekben keresik halvány és vértelen ambíciójuk kielégítését.

Napoleon korából fönmaradt az a közmondás, hogy minden káplár a borjújában hordta a marsalbotot. Mi azonban azt tapasztaljuk, hogy a legelső osztrák generálisok fejében is ott van a legutolsó káplár gondolkozása.

De őszinte örömmel számot adhatunk egy egészen más katonai beszédről is, amely ugyan csak a király születése napján hangzott el. Rónai Horváth Jenő vezérőrnagy, pécsi állomásparancsnok, a honvéd hadapródiskola

Megbékülnek a legények.

Irta: Nagy Mihály.

Alacsony, nádfődeles a ház; füstös, kormos a fal; a boglyakemencéről hull a vakolat; hajlott, pókhálós a mestergerenda — ezen a helyen tanulnak, okulnak az elvtársak.

A nyár melege, a tél vihara nem akadály abban, hogy össze ne jöjjenek és ne olvassanak.

Nyáron, aratás idején békés, néma a falu vasárnapról szombatig; dolgoznak mindenfelé a pusztaságban. Szombaton már napáldozat táján szállingóznak haza. Hangzik tulnan, a faluvégről a nóta; jönnek a lányok gereblyével, a legények virágos szűrrel, subával, kaszával, férfinép asszony-nép, gyermekesereg mindenféle cókmoikkal. Másnap délelőtt már seregestől keresik fel a nádfődeles házat; leülnek a kopott, zöldes asztalok köré; lapozgatják kedvelt újságjaikat, könyveiket; meghányják-vetik a világ sorát.

Télen ez az otthonuk, szálló tanyájuk. Ülnek a patkán, nyújtózkodnak a kuckóban, gunyasztanak a földön. Ha zug a vihar, az ablakokat csapdossa az eső —

meg se hallják, nem igen bánják. Éjfélig is együtt ülnek. Garasos pipából, három krajcáros dohánynyal sűrű ködöt, sötét felhőt fujnak össze a szobába. Fásult tüdő, kipróbált mell kell ide.

Tavaly a szegényes, kopottas szoba új butort kapott. Könyvtárszekerényt állítottak be a boglyakemence mellé. Gyűlnek, gyarapodnak a könyvek. Összekuporgatott garasaikból maguk is vesznek, ha olesón szerét ejthetik; elvértve, néha kapnak innen is, onnan is, de legtöbbit a vezetőség küldi a fővárosból. Szó esik ezekben az írsokban a tudományról, a munkások szervezéséről; a testvériségről, a mely a munka világot megváltó küzdelmében a proletárokat összetartja; szó esik azután az alkoholizmusról, a mely már az anya méhében az apa bűne folytán beteggé teszi a gyereket.

Forgatják, lapozgatják az apró könyveket, amíg csak el nem kopnak, sőt nem szakadnak. Kis fészek, elhagyott félreeső alföldi község ez a falu. Mint a hegedű zokogó nótája, mint a vihar panaszos zúgása, ennek a parasztnépnek minden fájalmát elmondják és megenyhítik a könyvek. A szív nyitott viskó és abban szállást

nyer a gondolat, a könyvlap, a nyomdafestékes betű.

Havas, viharos téli esteiken ott szoronganak egymás mellett és a füstfelhő, a melyet nyelnek, a pára, a mely följük borul, a könyv, a melyet egy közülök hangosan fölolvass, összeforrasztja mindnyájuk szívét, megteremti a szétszakadhatlan testvériséget közöttük.

Haragot, gyűlöletet egymás iránt kiirtottak.

Nem is tudom, hogy ez a Szögi Péter meg Héjas Imre hogy tudtak haragot tartani annyi ideig. A falu szép legénye mind a kettő. Öregfalusiak. Az a legkülönösebb, hogy világeletükben mindig jó komák voltak. Madártojásokat együtt lopkodtak, együtt ministráltak, együtt harangoztak fön a toronyban, suttjó legénykorukban együtt mászkáltak kerítéseken keresztül, ha a fehér nép kacsingatása az eszköket megbontotta.

Tavaly ősszel a Peták lányon összekaptak, dulakodtak, azóta keresik az alkalmat, hogy egymással kikezdhessenek. Pedig jó gyerek Imre is, Péter is. Eljárnak az egyletbe, szegény, igás mind a kettő, békén ülnek, hallgatnak, tudják nagyon jól, hogy

Felhívás a t. szülők és diáksághoz!

ki akar elegáns, divatos és tartós férfi, fiú és gyermekruhát vásárolni? az nálam

GERŐE.

olcsóbban megveheti, mint bár ol másutt

Debrecen, Piacz-utca 47. sz.

== a Dreher söracsarnok és a Hángária kávéház között. Nagyválaszték iskola öltönyekben ==

tiszthelyettesé fölvatott növénydekeihez beszédet intézett, amely mintája és foglalatja mindannak az érzésközi erőnek, amelylyel a katona lelkére hatni kell és hatni lehet.

Rónai Horváth Jenő ő császári és apostoli királyi felsége nevében, mint a véderőnek helyi legfőbb képviselője a magyar hazaszeretetről beszélt az ifjú hadapródoknak. „Ragasszodjanak szívük minden dobbanásával a magyar földhöz, melyen élünk és halunk és a magyar néphez, melynek kebeléből származunk. Becsüljék meg polgártársainkat, akár finom kabátot viselnek azok, akár munkászubbonyt; az ő verejtékes munkájuk teremti elő az eszközöket a véderő föntartására. Bizom benne, hogy önök közül nem egy lesz, aki beírja nevét kardja hegyével amaz aranykönyvbe, mely magyar hazánk dicsőségét, a magyar történelmet tartalmazza.” Ime, egy kiváló tehetségű tábornok, aki első rangú katonai tudós s minden esetre egyik kimagasló kitűnősége atörzskarnak, megtalálja szerencsésen azokat a szavakat és azokat a gondolatokat, amelyek egy szikrát sem ellenkeznek a közös hadsereg természetével, azonban megegyeznek a magyar nemzet törvényes állásával s természet-szerű és jogos érzékenységgel. Az ilyen beszéd mélyen bevésődik nemcsak a magyar katona, hanem minden magyar polgár szívébe s fölkelti és öregbíti benne a tiszteletet a hadsereg iránt.

Port-Arthur ostroma.

— Távirati tudósítás. —

London, aug. 24.

Csifuból megdöbbenő hírek érkeznek a várórség állapotáról, a melyek közül leg-

az elvtársak előtt haragot nem szabad mutatni, hiszen megfogadták, könyvekben olvassák, hogy ők testvérek.

Hej, de a Peták lány, annak a lánynak fekete szeme, csalfa kacintása nem engedte, hogy kibéküljenek.

Kisasszony napján az egyet bálát rendez. Sarokban ül, asztal mellett a pártvezetőség, szedi a belépő-díjat; a legények heje-hujáznak, idogálnak, vörös-szalagos rendezők járnak, kelnek, figyelnek, ügyelnek a rendezésre.

Még jóformán el se kezdődött a bál, az első nótá alig hangzott el, odabenn a szállásban nagy káromkodás, sikoltozás támad. Peták Zsuzsi sirva szalad be az ivóba, onnan gondolják, hogy a két öreg falusi legény kapott hajba. Csakugyan Péter meg Imre már javában markolászszák egymást, körülötte a bál nép, nézi nagy meglepéssel a tusakodást.

Alig tudják szétválasztani a legényeket az elvtársak.

— De az áldóját a világnak! — káromkodnak és a rendezők vasmarkából ki akarják magukat szakítani.

Hirtelen azonban Dongó Balázs köz-

jellemzőbbek a helyőrség roppant kimerültségére vonatkozóak. A tüzérség állítólag már nem képes talpon állani, összerogynak a kimerültségtől s az állandó készenléttől az ágyuk mellett. Innen van, hogy az orosz lövegek nem találják s a Liastesan hegyről való visszavonulás alkalmával az orosz ágyukat már sem használhatatlanná tenni, sem elvontatni nem tudták. Stössel minden bátorítása hiábavaló. A legénység már egészen elfásulva néz sorsa elé. Bizonyosra veszik, hogy a vár alig tarthatja magát pár napig még.

Csifu, aug. 24.

A port-arthuri flottát Stössel utasította, hogy távozzék a kikötőből, mert biztos pusztulás fenyegeti. Uchtomskij hereceg a Sebastopol zászlóshajóval az élén, tényleg kivonult a kikötőből. Erős ágyuzás halatszik. Azt hiszik, a japán hajóhad megütöközt velük s ez hallatszik Csifuba, nem pedig a vár bombázása. Ellenőrizhetetlen hírek keringenek az orosz hajóhad teljes pusztulásáról. Állítólag egy orosz páncélos, alighanem a „Sebastopol” aknára került, két orosz cirkáló elsüllyesztettek, egy páncélos elfogtak a japánok, kettőt pedig az oroszok robbantottak fel. Az orosz hajók a japán admirális hajónak rontottak, de céljukat nem érték el. Az orosz flotta tökéletesen megsemmisült.

London, aug. 24.

Az orosz önkéntes flotta újabb vakmerősége miatt nagy az izgalom az egész angol társadalomban. Diplomáciai körökben is a legnagyobb felháborodással tárgyalják az újabb garázdálkodást. A „Comedian” fel-tartóztatása után az összes Kelet-Azsia felé haladó hajók a délafrikai kikötőkbe menekültek s nem mernek elindulni. Különösen az on hajók, melyeknek rakományában Japán vonatkozása is van. Az angol kereskedelmi és hajózási társaságok kikelnek a brit kormány gyenge eljárása ellen. A legenergikusabb teilepést követelik.

London, augusztus 24.

A haretéri eseményeket csaknem egészen háttérbe szorította az angol hajózást ért két botrányos sérelem. A sajtó példás megtorlás követelését ajánlja. Különösen Hipsang elsüllyesztése a Bosztoni által okozott rettenetes izgalmat. Mint megállapították, a gőzös absolute nem vitt semmiféle hadi dugarut, sőt japánok sem voltak fedélzetén. A hajó szabályos világitással angol lobogó alatt haladt. Mégis rátámadt

jük áll. A parasztvezérnek nagy a tekintélye, a két legény lehajtott fejjel hallgatja.

— Halljátok-e! ide figyeljétek, a mig szépen mondom. Ha azért jartok az egyetbe, hát azért fogadtatok testvérséget? Ez az emberiség? Becsületes ember így állja szavát? Van minékünk elég ellenségünk, miért áhitozunk egymás vérére?... Na, béküljétek ki már...

— Ugy van! Ugy van! Hej, de helyesen beszél! — kiabálják össze-vissza.

Imre meg Péter lassan emelik föl a földről a tekintetüket. Gondolkodnak és hirtelen Peták Zsuzsi képe, gömbölyű alakja elmosódik emlékezetükben, a vezér szavából, az elvtársak helyesléséből a testvérséget értik meg; a testvéri-éget, a melyet az egyetben hallanak, könyvekből kiolvasnak, kint a mezőn, a verejtékes munkában megtanulnak, a melyhez becsületüket, szegénységüket kötötték.

Megfogadják az okos szót, nyujtják egymás felé a kezüket:

— Ehun-e, testvér!

a Bosztoni minden ok nélkül, utasai közül soknak életét kioltották a hajóra zudított gránátok, végül elsüllyesztették.

Pétervár, augusztus 24.

Itt nagy konsternációt keltett az angol hajók elsüllyesztése. Illetékes körökben semmit sem tudnak a dologról. Hivatalos jelentések még nem érkeztek, de előre is kijelentik, hogy a letartóztatás és elsüllyesztés az orosz kormány tudtán kívül történt. Londonból már megérkezett Lendowne márkí rövid s energikus tiltakozó jegyzéke. Diplomáciai körökben azt állítják, hogy ilyen erős hangú jegyzékre alig emlékeznek. Különösen nyomott hangulatot idéz elő a berlini illetékes körök hideg állásfoglalása. Washingtonban is — hír szerint — erősen elítélik az orosz hajók eljárását. A Sanghájba menekült hajók dolgát is határozottan károsan befolyásolta az orosz hajót legutóbbi érthetetlen eljárása.

Niucsvang, augusztus 24.

A haretérien újra megindultak a hadműveletek. A nap kisütött és szikkadni kezd a föld. Nagyobb számú hadtestek a folyókon hajóznak fel.

Egyház és iskola.

A debreceni kisprépostság vagyona. A nagyváradi-debreceni kisprépostság, mint egy legutóbbi kimutatás közli, 261,540 korona ingatlan és 31,330 korona ingó vagyonnal rendelkezik. Összes vagyona tehát 292,870 korona, s így a kisprépostságok között e tekintetben az első helyek egyikét foglalja el.

Zsinati képviselő-tanárok. A ref. középiskolák s a debreceni főiskola akadémiájának tanárokara szintén választanak saját kebelükből egy rendes s egy pót-képviselőt a zsinat tanácskozásaira. A tanárok szavazatait, melyek már arra beérkeztek, még e hó folyamán felbontják a püspöki hivatalban.

Tanítóképeségi vizsgák. Az ősz rendes tanítóképeségi vizsgák e hó 29-én kezdődnek s valószínűleg eltartanak a jövő hét végéig. A vizsgákon, melyekre közel ötven tanító jelentkezett, Kiss Aron püspök fog elnökölni.

Iskolai értesítés. A debreceni kegyes-tanítórendi róm. kath. főgymnasiuma a javító, fölvételi és magánvizsgálatok aug. hó 30 és 31. napján fognak megtartani d. e. 8-12, d. u. 3-6 óra közt. A beírások szeptember hó 1., 2. és 3. napján mindenkor d. e. 9-12 óra között fognak lefolyni. A beiratás az új főgymnasium rajztermében lesz, hol az igazgatónál minden tanuló-nak szülője vagy gyámja kíséretében jelentkezni kell s a hol a tandíja első felét — 30 kor. — vagy legalább első negyedét — 15 kor. — le kell fizetnie. Ezután az illető osztályteremben az osztályfőnöknél beiratkozik. Szeptember hó 4-én, vasárnap d. e. 8 órakor ünnepélyes „Veni Sancte”-vel a tanév megnyitják. Szeptember hó 5-én rendes előadások. A pótló érettségi vizsgálatok írásbeli része szeptember hó 1., 2., 3., 5. és 6. napján d. e. 7-12 óra között fog lefolyni. A főgymnasium igazgatósága.

Beiratások a róm. kath. elemiiskolákba. A Varga-utcai fiu elemiiskolákba, valamint a Szent-Anna-utcai leány elemiiskolákba a felvételek szeptember 1., 2., 3., és 5-én, mindenkor 8-11 óráig fognak eszközöltetni. Az érdeklődő szülők tájékoztatására tudatjuk, hogy iskoláink valamennyi osztálya párhuzamosítva lett, egy-egy osztályba 60 gyermeknél többet nem fogunk felvenni s így semmi ok sincs többé túlszűfoltástól tartaniok. A beiratás alkal-

Nagy választék és olcsó árban
Chevreux és Box czipők

Férfi és fiu kalapok meglepő olcsón.

Neumann Testvéreknél

Tisz-palota kapható.

mával tandij fejében 6 korona 40 fillér, az országos tanítói nyugdíjalapra pedig 30 fillér fizetendő. Az első osztályba csakis azon gyermekek vétetnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték s ezt keresztlevéllel vagy u. n. születési és keresztelési jeggyel igazolják. A tanévet megnyitó istentisztelet (veni sance) szeptember 6-án, reggel 8 órakor lesz. Debrecen, 1904. augusztus 24-én. Az igazgatóság.

Iskolai értesítés. A debreceni autonóm orthodox izraelita hitközségi elemi iskolába a beiratkozás folyó hó 28-ikától szeptember hó 4-ikéig mindig délután 3-6 óráig a hitközség tanácstermében fog megtartatni. Az iskolába I-VI. osztályig minden tanköteles gyermek 6-12 éves koráig felvétetik. Az első osztályba való beiratásakor a belépő tanuló 6-ik életévének betöltése és himlő elleni beoltása igazolandó. A tandijak félévi, három, vagy két havi részletekben de mindig előre fizetendők. A beiratási díj és a tandij első részlete a beiratáskor mulhatatlanul befizetendő. Azok, kik tandiját fizetni és tankönyveket venni nem képesek, tandijmentességet és ingyen tankönyveket kaphatnak, ha ezek iránt folyó hó 31-ikéig az iskolaszékhez folyamodnak. Később beadott folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni. — Az iskolaszék.

VIDÉK.

Letartóztatott gyermekkereskedő.

— Saját tudósítónktól. —

Egy veszedelmes gonosztevőt tartóztatott le a csendőrség a napokban a nyitrai megyei Csiffár községben. Banga Györgynek hívják az illetőt s afféle vásári koldus, a ki egyfogatu sátoros kocsiján barangolt az egész országban s megfordult mindenhol, a hol csak vásár, vagy bucsu volt.

Banga György közismert volt a koldusok körében. A melyik koldusnak valami nyomorék vezetőre volt szüksége, az csak Bangához fordult, a ki jó pénzért szállított nyomorék, szánandó külsejű vezető gyermeket. Banga Györgynek ugyanis az volt a mestersége, hogy csavargás közben, ha apró gyermeket talált valahol, elrabolta s lakásán addig csavargatta a gyermek végtagjait, míg nyomorékká nem tette. Mikor ez megtörtént, kioktatta a kis nyomorékokat, hogyan kell az emberben szánalmat gerjeszteni. Valóságos iskolája volt Bangának, a ki aztán az elnyomorított és „kiképzett” gyermekeket eladta koldusvezetőkül. Ismerték a koldusok Banga iskoláját s ök maguk is szállítottak hozzá gyermekeket „kiképzés” végett, a mint ezt az eddigi vizsgálat meg is állapította.

Évek óta folytatta már Banga üzletemeit büntetlenül és még tovább is üzte volna, ha a véletlen nem szolgáltatja a csendőrök kezébe.

A múlt pénteken Csitárra érkezett, hogy az ott másnap megtartandó bucsun üzletet csináljon, kocsiját, a melyen két nyomorék apró gyermek és a felesége ült, kint hagyta a község szélén, míg maga besántikált a faluba, hogy széjjel nézzen. Mig távol volt, felesége az egyik nyomorék gyermeket Bezdeg Mihályt elküldte a közeli kútra vizért. Ott találkozott a gyermek két csendőrral, kik éppen a bucsura mentek. A gyermek elmondta a csendőröknek, hogy őt Kürtősről vitte el Banga még a tavasszal és azóta elnyomorította. A csendőrök azon-

nal elfogták Banga feleségét, később pedig Bangát is.

A kocsiiban a másik gyermeket is megtalálták, a kit Hruska Antalnak hívnak és a ki szintén lopott gyermek, de már szintén ki volt „készítve” s azt is most eladásra szánta Banga. Eddig már több gyermekrablás derült ki Bangára. A vizsgálatot azonban tovább folytatják ellene.

Halálos tréfa.

— Saját tudósítónktól. —

Tragikomikus eset történt vasárnap éjjel Csanád községben, a hol egy vidám mulató társaság ötletének szomorú következménye lett. Vasárnap este — mint nekünk írják — vig társaság ült együtt az ottani olvasó körben. Ott volt a társaságban Brüll Ignác kereskedő is, kinél a múlt héten betörők jártak, de az éjjeli őr elriasztotta őket. A társaság azzal bosszantotta Brüllt, hogy nem mert kimenni az udvarra, hogy a betörőket elfogja, sőt még nem is mert kilőni rájuk, mert félt, hogy hátrafelé süll el a revolver. Addig bosszantották aztán Brüllt, míg az megúván a dolgot, eltávozott. Otthagya aztán az évelődőket, kik még tovább mulattak.

Este 11 óra után Heider Pál odavaló lakosnak az a bolond ötlete támadt, hogy ijeszték meg Brüllt. A társaságnak tetszett az ajánlat s terv szerint valamennyien elindultak Brüll háza felé. A társaság néhány tagja bemászott a ház udvarára s az onnan nyíló ajtót kezdte feszgetni, míg a másik része, köztük Heider Pál, a terv kieszközölje, az után a Brüll hálószobájának ablaka alatt foglalt állást s az ablakot akarták felnyitni, miközben betörték az ablaküveget is, a mely nagy csörömpöléssel hullott le.

A zajra felébredt Brüll Ignác meg a felesége. Az asszony azt hitte, hogy ismét rablók járnak a házban, elkezdett siva kodni, mi arra készítette Brüllt, hogy elővegye a töltött revolvert. Azzal aztán kilőtt a szobából az utcára.

Abban a pillanatban éppen Heider állott az ablak előtt, a ki éppen hallgatta az asszony jajveszékését s a kilőtt golyó homlokán talált. Heider elbukott az ablak alatt s pár pernyi vonaglás után meghalt. Ez a nem várt eset nagy rémületet idézett elő. A jókedvű társaság szétfutott, de aztán orvossal tértek vissza, a ki azonban csak a beállott halált állapíthatta meg.

Megfuladt evés közben. Tragikus esetről értesít bennünket csongrádi tudósítónk. Bugyi János 55 éves szentesi ember átrándult a csongrádi bucsura. Délelőtt nagyon megéhezett s az ottani nagyvendéglőbe betért egy tányér paprikáshusra. Nem volt ideje elfogyasztani a jó eledelt, mert az első falat a torkán akadt. Iszonyatos fuldoklás vett rajta erőt, orvoshoz futott, hogy a torkán akadt husdarabot eltávolítsa. A műtét nem sikerült. Erre hazament Szentesre s egyenesen a vármegyei kórházba sietett. Itt sem tudtak rajta segíteni és másnap reggel nagy kínok között kiszenvedett.

Halálos ütés. Nagyban dolgozott a gözeke csütörtökön a nagymágoosi uradalomban. A gözekét Eisemann Ferenc gépész vezette, ki Danesó Pál nevű cseléddel valami ok miatt összeszólalkozott. — Először szóval civakodtak, mikor azután Danesó Pál megunta a szóharcot, odament a gépészhez s azt fültövön vágta. Eisemann Ferenc egy jalkiáltás nélkül holtan terült el a szántáson. A halálos verekedésről nyomban értesítették a mágoosi csendőrséget, mely Danesó Pált letartóztatta. Azután jelentést tettek a szentesi kir. járásbírósnak és Zombory János h. vizsgálóbíró kiment Nagymágoosra az eset megvizsgálására s ugyanekkor orvostörvényszékileg a holttestet is fölbontolták.

A VÁROSHÁZARÓL.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.

— Három napos ülés. —

Debrecen város jog- és pénzügyi-bizottsága Bészler Károly elnöklésével augusztus hó 29., 30. és esetleg 31. napjain, mindenkor délután 3 órakor a város háza közgyűlési termében ülést tart. A tárgysorozat a következő:

1. A jövő évi költségelirányzat átvizsgálására és javaslattételre küldöttségnek felkérése.

2. A debreceni Zenede segély iránti kérvénye főszámvevői javaslattal.

3. A gazdasági egyesületek országos szövetségének megkeresésére a Galicia, Romania s Oroszország felől történő bevándorlás tárgyában Belügyminiszter urhoz intézett feliratának támogatása iránt.

4. Szabó Józsefné kegydíj iránti kérvénye.

5. Nyitra vármegye közönségének megkeresése, a nemzeti érdek oltalmára szükséges intézkedések megtétele iránt a képviselőházhoz intézett feliratának támogatása végett.

6. Gróf Degenfeld József egyházkerületi és főiskolai főgondnoknak, mint a konventi szakközlet elnökének kérelme a protestáns diakoniszta intézmény támogatása végett.

7. Zombor városnak az élelmiszerek mesterséges drágításának megakadályozása végett a képviselőházhoz intézett, ide támogatás végett megküldött felirata.

8. Zala vármegyének megkeresése a Belügyminiszterhez külön strike törvény alkotása végett intézett feliratának támogatása iránt.

9. Csanád vármegyének felirata a vasárnapi munkaszünet kiterjesztése végett.

10. Rendőrfőkapitány javaslata a település és községi kötelekbe felvételtől szóló szabályrendelet módosítása iránt.

11. Győr város közönségének a gyámoltak és gondnokoltak vagyoni érdekei megóvása ügyében kelt megkeresés.

12. Rendőrfőkapitányi jelentés a kéreklapozók megszabályozására vonatkozó szabályrendeleti javaslattal együtt.

13. Tiszti főügyész jelentése, a „Meszena” alapítvány alapító okleveleinek beterjesztéséről.

14. Ugyanaz az Ármós Bálint által tett alapítványok alapító okleveleinek beterjesztéséről.

15. Királyi főmérnök megkeresése a második Alföldi Transversális ut mentén a Halápon utkaparóház építéséhez szükséges 1600 négyszögöl terület díjtalan átengedése tárgyában.

16. Rendőrkapitány által a hordár-ipar szabályozása érdekében beterjesztett szabályrendeleti javaslat.

17. Főmérnök jelentése a zárt sertés-vásár berendezése ügyében.

18. Bereg vármegye közönségének a kormányhoz intézett felirata II. Rákóczy Ferenc hazaszállítandó hamvainak Munkácson elhelyeztetése, valamint a Rákóczy és társainak emlékét diffamáló 1687. és 1715. évi törvények töröltetése végett beterjesztett feliratának napirendre kitűzése iránt.

19. A Debreceni Torna Egyesület kérelme városi tiszteletdíj és segély címen 400 korona megszavazása iránt.

20. A Győri Kereskedelmi és Ipar-kamarának a hazai érdek támogatása végett kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett s támogatás végett megküldött felirata.

21. Várady Józsefné a Meszena-alapból 200 korona ösztöndíj megadása iránti kérelme.

22. A helybeli református egyháznak, valamint az izraelita hitközségnek kérvé-

Törlesztéses és egyéb kölcsönök Hartstein Kálmán Debrecen.
a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl ki jelzálog kölcsön irodája Piac-utca 83. szám

nyei közgyűlésileg megszavazott iskolai segélyeknek sürgős kiutalása és a református egyháznak két újabb tanterem felépíttetése iránti kérvénye.

23. Egyéb netáni sürgős folyó ügyek.

A jövő évi költségvetés pótdó emeléssel. Roncsik Lajos főszámvevő már elkészítette Debrecen város jövő évi költségvetését, melynek főbb adatai a következők: Előirányoztatik 1905-re 2,172.289 korona rendes és 335.750 korona rendkívüli bevétel, ezzel szemben pedig 2,446.889 korona rendes és 414,337 korona rendkívüli kiadás. **Mutatkozik tehát 357.167 korona hiány, a mi miatt a jelenlegi 32 százalékos pótdótot 36 százalékra kell felemelni.** Természetes, hogy az egyes bizottságokban, tanácsi értekezleteken s majdan a közgyűlésen az egyes kiadási tételeket még lefogják szállítani s így a pótdó emelése nem válik szükségessé. A mint hogy ez kívánatos is.

Állatok téli legeltetése. Bóta József Felső Tarkány-ból és Csiszár Mihály széplakról levelet irtak a polgármesternek, hogy állatokat téli legeltetésre elfogadjanak. Előbbi 60-80 ökröt és tehenet hajlandó kilegeltetni, utóbbi szarvasmarhákat.

A 17 millió kölcsön. Miután a törvényes határidőn belül a 17 millió kölcsön felvételére vonatkozó közgyűlési határozatot senki sem felelőzte meg, így azt még a mai napon felterjeszti a tanács a minisztériumhoz.

SZÍNHÁZ.

Egy reprodukált színházi cikk. A „Debrecen” című lap társunk tegnap megint fogadatlán prókátoroskodott. Támadást intéz azért, hogy a vidék legelőkelőbb lapjának, a „Szeged és Vidékének” reprodukáltak egy, Makó Lajos szinigazgató működését bíráló cikkét. A „Debrecen” prókátoroskodására nagyon röviden válaszolhatunk a következőkben: Először is mi minden Debrecen közeléből érintő cikket le szoktunk közölni, vonatkozzanak akár Makó Lajosra, akár Zilahy Gyulára. Ezt igazolja az a számos Zilahy Gyula aradi működését reprodukáló cikk, a melyek a Zilahy Gyula hívének ép úgy nem nyerték meg a tetszését, mint most a Makó Lajosra vonatkozó cikk a Makó híveinek tetszését. Ezzel, azt hisszük, pártatlanságunknak fényes tanujelét adtuk, valamint annak is, hogy minket nem a szinigazgatók kised ügyei érdekelnek, hanem a színészet jól felfogott érdekei. Reprodukáltuk pedig a jelzett cikket azért is, hogy a debreceni közönség, a mely a szegedi lapokat nem olvassa, de a melyet szinigazgatójának törekvése még mindig érdekel, lássa, tudja, olvassa, hogy Szegeden milyen harsog folyik a színházért. Másodsor annak az állítólagos „Debreceni bérlő”-nek a levelét szintén a „Szeged és Vidéké”-ből közöltük le. — Természetes, hogy mi nem kutattuk, vajjon ki rejtőzködik az aláírás háta megett, miután ez nem is lehet célnak. Hogy a „Debrecen” és a nyiltterező Szikszay Gyula kíváncsiak az állítólagos bérlő kilétére, az az ő dolguk. A „Szeged és Vidéké” megadhatja rá a felvilágosítást. Ha madszor és legvégül kereken visszautasítjuk azt a vádat, mintha bennünket a színházra vonatkozó irásainkban a legesekélyebb érdek is vezetne. Hogy a „Debrecen”-t ebben a kér-

désben vezeti-e valamelyes érdek, avagy nem, ahhoz semmi közünk. Szélmalom ellen való harcolására nem vagyunk kíváncsiak. — A reprodukált közleménnyel tájékozást kívántunk nyújtani és hogy eredményesen, bizonyítja az a körülmény, hogy Makó Lajos barátainak a figyelmét felhívtuk a szegedi harcra.

UJDONSÁGOK

* **Személyi hir.** Dr. Bialek Gyula budapesti egyetemi magántanár Debrecenben időzik.

* **Bertalan napja.** Tegnap volt Bertalan napja, a mikor is a debreceni Bertalanoknak ugyancsak kijutott a jókívánságokból. Hauer Bertalan vendéglőst felkeresék a Vendéglős- és Kávés ipartársulat tagjai s mint elnöküket melgen üdvözölték.

* **Katonai kinevezés.** A hadügyminiszter dr. Konrád Bélát a 39-ik gyalogezredhez segédorvossá nevezte ki.

* **Esküvő.** Dr. Dzurilla Béla János máv. tisztviselő tegnap d. e. 10 órakor esküdt örök hűséget bájos arájának, Szabó Margit Ilonának. A fiatal párt a rokonok és ismerősök elhalmozták szerencsekívánataikkal.

* **Eljegyzés.** Kerékgyártó László tépei ev. ref. kántortanító jegyet váltott Tóth Mihály polgártársunk kedves leányával, Juliskával. Öszintén üdvözljük az ifju jegyeseket.

* **Nagy Győző ezredes Herkulesfürdőn.** A városunkban székelő 80. honvéd gyalogdandár parancsnoka, Nagy Győző ezredes, a ki 3 hó előtt lovaglás közben, combtörést szenvedett, tegnap hagyta el a budapesti XVII. számú helyőrségi kórházat s a mai napon Herkulesfürdőbe érkezik, a hol 8 heti gyógymódot fog használni, a mely után bizonyára teljesen megjavulva érkezik körünkbe. A közszeretnek örvendő dandárparancsnokot kedves neje a fürdőbe is követi, hogy a gyógyulás hosszas folyamatát elviselhetőbbé tegye a hitvesi odaadó gondozással.

* **Pályázat gyakornoki állásra.** A debreceni pénzügyigazgatóságnál irodakezelő gyakornoki állás jött üresedésbe, melyet 600 korona segélydíjjal jutalmaznak. Pályázni szeptember 20-ig lehet.

* **Eljegyzés.** Reich Béla Budapestről eljegyezte Neumann Joachim debreceni lakos leányát, Kornélkát.

* **Waldeck gróf budapesti győzelme.** Waldeck Frigyes gróf, aki Debrecenben néhány héttel ezelőtt maga rendezett galamblovó versenyt, most résztvett az Országos Magyar Galamblovó Egylet fővárosi versenyén. Waldeck gróf a tegnapi versenyen két első díjat nyert, mindig találó lövéseivel.

* **Tűz.** B.-Ujvárosról jelentik, hogy ott tegnapelőtt Tar Gábor és Róth Sándor háztulajdonosok udvarában tűz pusztított. Előbbinek lakóháza a melléképületekkel együtt leégett, utóbbinak pedig istállója lett a tűz martalékává. A kár 2700 korona, a miből nem térülhet meg semmi, mert a házak s melléképületek nem voltak biztosítva.

* **Gazdálkodók figyelmébe.** B.-decskei gazdák telelésre felébe vállálnak mindenféle marhákat, utasítás kapható Turai Farkas irodájában, Debrecen Miklósetca 8.

* **A debreceni pincér betegsegélyzőegylet** igazgatósága kedden, e hó 30-án Rosenberg Simon elnöklete alatt ülést tart délután pont 4 órakor, melyen rendes folyó ügyek nyernek elintéztést.

* **Katonai felülvizsgálat.** A Debrecenben szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottság tegnap reggel 9 órakor tartotta e havi ülését a Pavillon laktanyában, ahol a polgári elnöki tisztelet az amerikai uton levő főispán helyett Rásó Gyula kir. tan. alispán töltötte be, polgári biztosként pedig dr. Bruckner Ernő városi tb. főorvos működött. Katonai részről Vogel és Wieber ezredesek elnökölték. A bizottság elé 13 hadköteles ifju állott, akik közül 1 alkalmasnak, 11 alkalmatlannak találtatott a katonai szolgálatra, egyet pedig a hadsereg póttartalékába helyeztek át.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Molnár Ferenc ref. 2 hónapos, özv. Bujk Józsefné g. k. 44 éves, Emericy Gyula r. kath. 7 napos, Polgár Mihály ref. 9 éves.

* **Bakancsszállítás a kamara területén.** Szerényi József miniszteri tanácsos elnöklete mellett a kiküldött bizottság most osztotta ki a honvédség jövőévi lábbeli szükségleteit az egyes kamarák között. A debreceni kamara iparosaira 975 pár bakancs és 650 pár cipő jutott. Ez a szám aránylag felette kicsiny.

* **Telefon a vármegyében.** A Hajdumegyében létesítendő telefonhálózat ügye újból ellett odázva a jövő esztendőre. Miután a telefonhálózat költségeihez Debrecen város nem járult hozzá, most már a vármegye saját erejéből létesíti a hálózatot. Ilyen irányban már most megindítja a mozgalmat s a jövő szeptember hónapban tartandó őszi megyei közgyűlésen már foglalkozni fog a telefon ügyével, hogy a telefont a jövő nyáron át is lehessen adni rendeltetésének.

* **Férfi asszonyruhában.** Tegnap este ugyancsak hangos volt az utca a kis templom előtt. Összefutottak az emberek s nem kis érdeklődéssel gyönyörködtek abban, hogy 3 rendőr miképen vetkezett ki valakit női ruhájából. Sokan azt hitték, hogy pirulniok kell, de hát semmi ok sem volt a pirulásra, miután a női ruha alatt férfi ruhában volt öltözve. Kiderült ugyanis, hogy egy kocsis, a cselédkonyha nagy mulatságára női ruhába öltözött, kinos feltűnést keltve az utcán nem mindennapi viselkedésével. A rendőrségen megkérdezték a nevét, azután szabadon eresztették.

* **Kitüntetett mintagazdák.** A földmivelésügyi kormány évek óta népies mintagazdaságot létesített, melyeknek célja volt, hogy az okszerű gazdálkodásra példát adjanak. Mindazoknak, a kik ilyen népies mintagazdaságok vezetésére fölhívtak, a miniszter kilátásba helyezte, hogy ha öt éven belül a gazdaságokat az előirt üzemi-

TOLNAIDÁNIEL

Legnagyobb választéku raktár —
mindennemű cipőkben
czipőárháza Debreczen, Piacz-utcza 49. sz., a postával szemben. elsőrendű készítmény.

tervek szerint vezetik, a felügyelet alól felszabadulnak, az állam részéről nyújtott fölszerelések tulajdonukba mennek, azzal a kikötéssel, hogy az újfajta gazdaságvitelre lakostársaitak ösztönözzék. Most azoknak a mintagazdáknak, a kik köteleességüket pontosan beváltották, Tallián Béla földmivelésügyi miniszter díszes oklevelet küld, elismervén az öt éven át tartó folyamatos munkának nagy gazdasági sikereit, fölhíván őket, hogy most már önállóan szakszerű kezek irányítása nélkül legyenek továbbra is mintagazdák.

* **Kisiklott a kis vonat.** A kis vonatra úgy látszik, hatással voltak az őszi hangulatok, melyek önkénytelenül is megszallják az emberi lelkeket, mikor az első hűvös esős nap beköszönt hozzánk. Ugy látszik, érzes szállt a kis vonat érelelkébe is s resignálni kezdett. Első sorban fiatal-ságára gondolt. Ugy, mint a hogy az embernek gyakorta eszébe jutnak a fiatal évek, a fiatal botlásokkal egyetemben. Az öreg kis vonat is volt fiatal s botlott is azonképen igen sokat. Kisiklott itt is, ott is reggel, délben, este, hajnalban s hajnal előtt. Tegnap azután kirugott a hámból, mint a szalmaözvegyek s visszaálmodván a fiatal évek botlásait — kisiklott. Megeselekedte pedig ezt a nagytemplom előtt. Hanem nagyobb baj azután nem történt s hamar helyreépítelte a hibát.

* **Eltévedt egy barna szőrű vizsla.** „Tapp” névre halgat, megtalálóját Tanító-utca 7. szám alatt illő jutalomban részesül.

* **Lövöldözés az éjszakában.** Vágott János kunhegyesi napszámos tegnap este a Hunyadi-utcában Rásó Gyula alispán lakása előtt lövöldözött. Mikor a rendőrség elfogta, 2 skatulya töltényt találtak nála. Azzal védekezett, hogy próbálni akarta a revolvert.

* **A Kossuth Dalkör** ünnepélyére a kik meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, forduljanak a titkári hivatalhoz (József kir. herceg-utca 6. szám).

* **Temető a Kut-utóban.** Gázésölerek és csatornájavitás közben a Kut-utca nagy mennyiségű embercsontra találtak. A csontok egymástól csaknem egyenlő távolságra levő csomókban heverték. Ebből, de meg az egyes csonthalmazok elhelyezéséből arra következtetnek, hogy ezen a helyen valamikor temető volt. A kiásott emberi csontokat összeszedik és főkapitányi intézkedésre a temetőben helyezik el.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

* **Valódi oroszlan védjegyű uri fehérneműek,** gallérok, kézélők névvel elátva, mérték szerint készítettnek Bartha Kálmán főtéri üzletében, zsebkendők, harisnyák, nyakkendők, keztyűk rém olcsón kaphatók ugyanott, szabott ár. Tisztviselőknek 5 százalék engedmény.

* **Prágai sonka, Graham-kenyér** naponta friss kapható Tóth Kálmán csemegeüzletében.

* **Előnyomda** nagy választékban Benyáts Emil női kézimunka üzletében.

* **1000 drb. King cigarettahüvely** 1 frt. „King” parafával 1.80. Egyiptomi küllőlegesség „King” 1.20. Valódi egyiptomi „Pharao” 1.50. — Kapható kizárólag MENTZE Henrik újdonságok áruházában.

* **Olosó törlesztéses pénzköleső-** nököt gyorsan kieszközöl Rácz Béla bank-írodája, Csapó-utca 12.

* **Kiadó pénz kerestetik 8 %** kamatra oly 3 aláírású váltóra, mely bankban is leszámítható. Levelek: „Bankhivatalnok” a kiadóba.

* **Nyakkendő újdonságok 1 koro-** nától feljebb Feketénél.

TÁVIRATOK

Az osztrák miniszterelnök a királynál.

Ischl, aug. 24. Körber osztrák miniszterelnök tegnap ő Felségénél, a királynál volt Ischlben, a hol a király kihallgatáson fogadta. Ezt a találkozást a kiegyezéssel hozzák kapcsolatba.

Ki lesz a pécsi püspök.

Pécs, augusztus 24. Várady Árpád miniszteri osztálytanácsost a „Magyarország” című lap szerint a pécsi püspökség komoly jelöltjeként emlegetik.

Az orosz miniszter gyilkosa.

Berlin, aug. 24. Az itteni Lokalanzeigernek jelentik, hogy Plehwe gyilkosa teljesen felépült. Mikor tudatták, hogy társát Sikerszkijt, a kiról teljesen megállapították, hogy zsidó, elfogta a rendőrség, mikor a páncélos hajót fel akarta robanítani, Plehwe gyilkosa, — a ki eddig nagyon nyugodtan viselkedett, — ingerülten ugrott fel s önkénytelenül is elszólta magát: — *Mondtam, hogy nem kell az ilyen dolgot fiatalemberre bízni.*

A cár manifesztuma.

Pétervár, augusztus 24. (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Alexis trónörökös nagyherceg születése alkalmából kegyelmi manifesztumot bocsátottak ki. A manifesztum elrendeli: A testi fenyíték a paraszt lakosságra, valamint a hadsereg és a hajóhad tagjaira nézve, hol ismételt köteleességszegések esetén még alkalmaztatott, eltöröltetik. Minden paraszt hátraléka váltáságösszegekből, gazdasági adókból és más illetékekből elengedtetik és a lakosság felmentetik a rossz termések idején ellátás céljára adott kölcsönök visszafizetésétől. Azonkívül elengednek különböző pénzbüntetések. Véségek, a melyek pénzbüntetéssel, elzárással vagy várfogsággal jogkövetkezmények nélkül büntetettek, büntetlenek maradnak, ha a trónörökös születése napján az eljárást még bíróság nem tették folyamatba, vagy ha a bírói ítéletet még nem hozták meg. Azonkívül számos kedvezményt állapít meg a rendelet a büntetésekre és rabokra nézve. — Politikai büntetettek, a kik elég jó magaviselet által tüntették ki magukat, a büntetés idejének letelte után az igazságügy miniszter ajánlatára visszanyerhetik polgári jogait. Politikai büntetettek, a melyek a trónörökös születésétől visszafelé számítva 15 éven át ismeretlenek maradtak, átadatnak a feledésnek. Politikai büntetettek, a kik külföldre menekültek és hazájukba visszatérni óhajtanak, a belügyminiszter utján erre engedélyt kérhetnek. A finneknek minden 1904. január 1—14-ig esedékes és a trónörökös születésekor még le nem fizetett illeték- és földadó hátralékait, továbbá a készpénzben, gabonában, vagy lisztben adott kölcsönök egy-

negyed részét elengedik. Finnország saját eszközeiből 3 millió márkából érinthetlen alapot teremtenek a földnélküliek szükségleteire. A falusi vagy városi községekre a katonai sorozó hatóságok tagjai választásának elmulasztása miatt 1902—1903. években kivetett és eddig még be nem hajtott pénzbüntetések elengedik. Finnországiaknak, a kik az országot engedelem nélkül hagyják el, megengedik, hogy a folyó év folyamán visszatérjenek. Katonai szökevények hazatérésük után tartoznak rögtön önként jelentkezni. Finnországiak, a kik kivonták magukat a katonai kötelezettség alól, büntetlenek maradnak, ha a trónörökös születésétől számított három hónap alatt a katonasági hatóságnál jelentkeznek. Véségek, lopást kivéve, nem esnek büntetés alá. A finn kormányzó utasítatik, hogy tegyen megfontolás tárgyává oly intézkedéseket, a melyekkel enyhíteni lehet a sorsát azoknak a személyeknek, a kiknek a Finnországban való tartózkodás meg van tiltva. A birodalomban azoknak a zsidóknak a családjait, a kik a katonai kötelezettségtől kivonták magukat, felmentik a rájuk rótt pénzbüntetések alól. Végül kilátásba helyeztetik a Japánnal való háboruban elesett tiszték és katonák gyermekeinek ellátása és neveltetése.

A háboru.

London, aug. 24. Port-Arthur ostromáról Tokióban semmit sem árulnak el. Így csak megbízhatlan hírforrásokra lehet támaszkodni. A japánoknak sikerült néhány kisebb erősséget elfoglalni, de az ki van zárva, hogy rövid idő alatt elfoglalhassák Port-Arthurt. Dacára, hogy a fél város leégett, a vár még huzamosabb ideig tarthatja magát. A japánok állítólag már ezt be is látták s elhatározták, hogy hozzáfolyamodnak az oroszok kiéheztetéséhez, szigoruan ellenőrizve, hogy az ostromlott várba semmi élelmi szert be ne vihesenek.

Sanghai, aug. 24. Az orosz hajók nem szerelnek le, a mi miatt Taotoj az idegen konzulokhoz fordult.

London, aug. 24. Okmia volt japán miniszterelnök egy angol újságírónak kijelentette, hogy véleménye szerint az orosz-japán háboru 1905. év végeig fog tartani, ha csak az oroszok nem igyekeznek békét kötni.

Tokio, aug. 24. A Szebasztopol hadihajó kedden reggel elhagyta Port-Arthurt és aknára jutott. A hajó erősen oldalt dült és vissza kellett vontatni a kikötőbe.

Az örmény bandák.

Konstantinápoly, augusztus 24. A bitlisi vali távirata közli, hogy Erzerum vilajet egyik járásában és a bitlisi szandzsákban újból örmény bandák mutatkoztak. — Erélyes katonai intézkedéseket tettek, hogy a bandák garázdálkodását megakadályozzák.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Agyonforrázott gyermek.** Liptai Simonné, Hajduszovát egyik legesinosabb menyecskéje látogatólag volt a komaasszonyánál, Baltik Károlynénál, a ki épen nagy-

Férfi női és gyermek czipőket, a legolcsóbb áron lehet beszerezni

Glück Ede

czipő áruházába

Debrecen, Piac-utca 22.

— (a kistemplommal szemben.) —

mosással volt elfoglalva. Baltikné közben kiment rövid időre s a gyerek Liptainé felügyeletére maradt. A szép menyecske azonban jobbnak látta, hogy az ablakon keresztül elkaçerkodjék ezalatt az arramendő legényekkel. Alig telt el másfél perc, a kis Baltik György beleesett a forró vízzel telt üstbe. Még aznap meghalt. A törvényszék Baltikné is, Liptainé is 20-20 korona pénzbüntetésre ítélte. A kir. ügyész felebezt.

§ **Esküdtszéki tárgyalások.** A szeptemberi esküdtbíróóság előreláthatólag 6-7 bűnügyet fog tárgyalni. A főtárgyalások szeptember 19-én kezdődnek, a mikorra a törvényszéki elnök is hazaérkezik.

HIREK.

Éjjeli posta.

Egy élet regénye.

A romantika nem vész ki a világból. A németországi lapok legalább olyan esetről írnak, a mely a legromantikusabb regény anyagául szolgálhatna. Az eset a következő:

A Hamburg mellett lévő Cuxkavenben meghalt a minap Rheiner Félix gazdag kereskedő többszörösen kitüntetett polgár, az ottani kereskedelmi kamara tanácsosa. Gyönyörű vagyont hagyott hátra gyermekeinek s az egész város részvéte kísérte a halottat utolsó útjára. Heinzmann közjegyző a temetés után átadott az örökösöknek egy zárt borítékot, a melyben a halott vallomása volt foglalva. Ebből a vallomásból furesa dolgok derültek ki.

— Megszökött fegyenc vagyok, — írja vallomásában Rheiner Félix. — Nem akarom a titkomat a sirba vinni, mert olyan dolgok rejtőznek abban, a melyek a nyilvánosságra tartoznak.

Azután elmondja az itt következő történetét:

1871-ben, a francia-porosz háború után, borzalmas bűnügy foglalkoztatta a közönséget. A lapok rengeteg szenzációval közölték a részleteit. A háború egyik legvéresebb ütközete, a Netz mellett vívott csata egyik epizódja szolgáltatja a bűnügy anyagát.

Az ütközet után súlyos sebbel egy katonára került a kórházba. Ez a katona pedig azt vallotta halálos ágyán, hogy őt nem az ellenség golyója terítette le, hanem egy bajtársa, Waldner Emánuel lőtte le az ütközet hevében, még pedig boszúból. A sebesült meghalt s vallomása alapján Waldnert, a ki önkéntes katona volt, polgári büntető bíróság elé állították. A bíróság 18 évi fegyházra ítélte minden tiltakozása és tagadása ellenére. Az apellátó nem használt, Waldnert fegyházba zárták. Három évvel az elítélte után Waldner hogy-hogy nem, megszökött a fegyházból és nyomtalanul eltűnt a világban. Évekig keresték, de azután lemondtak róla.

A posthumus vallomás most elmondja, hogy Waldner ártatlan. Bajtársának vallomása gonosz árulása, ilyen módon akart bosszút állani rajta egy szerelmi történet miatt, a mely az egykor jóbarátokat ellenségekké tette. Waldner azonban sohasem bizonyíthatta be az igazságot s egyetlen remény tartotta csak vissza az öngyilkosságtól, hogy szökése után a fegyházból más emberként próbál új életet. Sikerült szökése után Franciaországon át Canadába menekülni s ott élt egy ideig, aztán San Francisko-ba települt át, a hol szállítási vállalatot alapított s kínai és japán árukat közvetített az amerikai kereskedőkhöz. A vállalata pompásan jövedelmezett, de a honvágy nem hagyta nyugodni a szerencsétlen embert. Az 1880. évben pénzzétette mindenét és 25,000 dollár tőkével Hamburgba költözött. — Ekkor már Rheiner

Félixnek nevezte magát s idők folyamán a hazájában tisztességre és gazdaságra tett szert. Halálos ágyán pedig esköszik a gyermekei boldogságára, hogy ártatlan abban a gyilkosságban, a mely miatt megbélyegezték.

Háromszázezer koronás alapítvány. A hivatalos lapnak nem hivatalos zugolyában szerénykedik néhány soros hirma. A néhány sorból azonban 300.000 kor. csillog. Háromszázezer koronás alapítványt tettek tornyai Schossberger Lajos és tornyai Schossberger Rezső. Cselekedetükről így emlékszik meg a Budapesti Közlöny: A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter tornyai Schossberger Lajosnak és tornyai Schossberger Rezsőnek abból az alkalomból, hogy a M. Nemzeti Múzeum állattári gyűjteményeinek gyarapítására s illetőleg néprajzi kutatásokra 300.000 koronás alapítványt létesítettek, köszönetét és elismerését nyilvánította.

Családi dráma Budapesten. (Éjjeli express tudósítás.) Kovács Ferenéné örökösön perlekedett férjével. Napról-napra megismétlődtek köztük a hevesebbnél hevesebb jelenetek. Végre a 26 éves asszony elkésredésében marólugot ivott. A maró folyadék beleit egészen összeégette. A Rökusban ápolják.

CSARNOK.

A testvérek.

— Regény. —

Írta: **Thán Gyula.**

(Folytatás.)

Margit határozottan felelt:

— Mégsem fogadom el.

— Miért?

— Mert nem szolgáltam meg érte s kilátásom, — legalább ön szerint, — hamarosan nincs is arra, hogy valami keresethez jussak.

— De hát gondolja meg kisasszony, hogy így mi vár reá. Hideg, éhség és nyomorúság.

— Ha nem kapok alkalmazást, mint nevelőnő, elmegyek szolgálatba, mint cseléd.

A közvetítő felállott:

— Őszintén mondta ezt?

— Őszintén.

— Jól van kisasszony. Nekem most szükségem van egy leányra, a ki házi dolgokat végez. Még most délben szólok a feleségemnek s délután alkalmazom.

— Köszönöm! Elfogadom.

A közvetítő szavát tartotta. Délután azzal jött be az irodába, hogy alkalmazza Margitot.

— A feleségem, mikor elmondtam neki, hogy kit vettem fel, nagyon megörült. Azt mondta, hogy azonnal küldjem el a kisasszonyt. Kijelentette, hogy nem úgy fogja tekinteni, mint cselédet, hanem mint a gyermekeink nevelőjét, bárha a kisasszonynak más háztartási munkákat is végeznie kell.

— Köszönöm! Hálás leszek érte. Most csak arra kérek engedelmet, hogy hazamehessek, megköszönjem a volt kisasszonyom szivességét. Nem akarok tőle bucsuzatlanul elmenni. Egy kis batyum is van. Azt is elviszem magammal.

— Még egyet kisasszony. Mondja meg őszintén, evett ma már valamit?

— Nem.

— Akkor siessen hozzánk. Ma karácsony estéje lesz. Vendégeket várunk s önre is vár a jó vacsora.

Margit távozott. Sietett haza, régi lakására. Utközben aztán azzal a gondolattal foglalkozott, hogy milyen jó az Isten, a ki őt nem hagyta el. Legnagyobb szükségében adott neki segílyt. Boldoggá tette számára is a Karácsony estét.

(Folyt. köv.)

Hasznos tudnivalók.

Bőrkezelés. Soha sem szabad a bőrt olajjal és zsiradékkal száraz állapotban bekenni, mert az inkább árt, mint használ. Ha például egy lószerszámot akarunk belajozni, este megmossuk és pokróccal betakarjuk, hogy reggel még kissé nedves legyen. Akkor igen erősen bedörzsöljük körömszírral vagy egyéb zsiradékkal vagy fagygyuval, de soha sem kell növényi olajt használni, mert ez igen rontja a bőrt.

Ragasztószer. A következő egyszerű szerrel erősen meg lehet ragasztani fát, üveget, porcellánt stb. Enyvet vagy zselatint éjen át ecetben vagy ecetsavban főldünk, másnap reggel megmelegítjük a folyadékot és boraxport keverünk közé, hogy penész ne képződjék rajta. A ragasztószert apró palackokba öntve, jól bedugaszoljuk. Mikor használni akarjuk, a folyadékot és a ragasztandó tárgyat meg kell melegíteni. A ragasztott tárgyakat 10-12 óráig száradni kell hagyni.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utódai

Debreczen, Kistemplombázár.

Az iskolai idény közeledtével

ajánlják kitűnő minőségű

fiú és leány fehérneműinket,

harisnya, kötények, matrácok,
paplanok stb. nagy raktárát,

Intézetbeli növendékeknek
előírás szerint.

☛ Határozott árak !! ☛

Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy

Kossuth-utca 2. szám alatt

a városháza épületében

uri és női divat rövid-

áru és kézimunka

üzletet nyitottam. ≡

Fekérneműek, gallérok,

kézelők és harisnyák

mindennemű szabó kellékek.

Szives pártfogást kérve

tisztelettel

Ott Károly.

Jó karban levő használt tankönyvek, Harmathy Pál antiquáriumban
az összes helyi és vidéki fiú- és leányiskolák részére,
legolcsóbban beszerezhetők

Fűvészkert-utca 14., ugyanott mindenféle
uj iskolai írószerek beszerezhetők.

Virágüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Piacz-utca 59. sz. a.** 10 év óta fennálló

virágkereskedésemet

építkezés miatt **augusztus hó 1-én Piacz-utca 69. szám alá**, a kereskedelmi és iparkamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé helyeztem át.

Amidőn az eddigi szives pártfogást megköszönöm, kérem b. támogatásukat új helyiségemben is.

Teljes tisztelettel

Janatka Alajos

műkertész.

1 liter

Borhegyi borvíz

8 krajczár,

mely kitünő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok

dus választékban, gyári áron részletes fizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debreczen, városház épület.

Tanítás és sötétkamara

használata díjtalan.

A mindenről gondoskodó természetnek bámulatos gyógyereje nyilvánul meg a Schmidthauer-féle

Igmándi keserűvíz-forrásban,

mely a leghivatottabb természetszerű és ártalmatlan gyógyítója az emberi szervezet belső bajainak u. m. székrekedés és abból eredő étvágyhiány, gyomorfejfűvódás, aranyér és verbő-ségnél, páratlan hatású mint ivókúra hosszabb használatra elkövéredés, szíve/hájasodás és az azal járó nehéz légzésnél, sárgaság, máj- és lépdagatnál stb. — Kapható Debreczenben Máyer J., Félégyházi J., Krausz J., Tóth K., Deutsch L., Rikl J. Z., Fritsch K., Komlóssy L., Váray J., Konsek G., Parti F., Kertész S., Róth A. uraknál. — Utasítás mellékelve — Főszékhű és a forrástulajdonos Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.

— Egész üveg 50 fillér. —

— Fél üveg 30 fillér. —

Menyaszzonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára.

A nyári idényre,

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

Jégszekrényeket.

Önműködő fagyaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz készülékeket.

Tükrözött kerti golyókat, Sodrony boritékot és szabadalmazott

legjobb befűző üvegeket, a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és díszárak nagykereskedése Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Épület és portáé üvegezési vállalat.

Kapcsolatok minden nagyságban egyszerűbbtől a legdíszesebbig

Csak még rövid ideig!

Szőnyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szőnyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szőnyegek féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak még rövid ideig!

Kufeke

Orvosi ajánlja

legjobb táplálékot

egészséges és gyomorbeteg

Gyermekeknek

Kitünően bevált

hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás stb. eseteiben.

Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek

emésztési zavarokban.

Kapni gyógyszerárakban és drogeriákban. Gyár **R. Kufeke BERGEDORF HAMBURG és WIEN, I.**

Gyermek-liszt

„RÉPÁTI“

A széke'yföldi ásványvizek páratlanja!

A legjelesebb égvényes gyógysavanyu viz!

Mely kiválóan szerencsés vegyi összetételei, rendkívül dus, főleg költt szén-savtartalma és kellemes íze folytán ritkítja pájját a kontinenson.

Elsőrangú gyógyital!

emésztési és vizeleti nehézségeknél, ves- és gyomorbél bajokban, gyuladással hólyag- és köszvényes bántalmak ellen stb. stb.

Főraktát Kentsek Géza urnál s az összes fűszerüz'etekbeu, valamint az összes vendéglőkben.

Főuri kedvencz ital!

Ha ározottan a legkedvesebb pezsgő borviz!

Mint a belső szervezet betegségei ellen legkellemezebb és leghatásosabb s egyszersmind a legolcsóbb gyógyító szert, ugyis mint páratlan élvezeti italt a „Répáti“ ásványvizet minden észeltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

Apró hirdetés.

Levelezés.

„KÉK SZEM” levele van.

24 ÉVES, szolid fiatal ember, ösmeretséget óhajt kötni egy szegény, egyszerű leánykával. Levelet „Remény” jellege alatt a kiadóba kérek.

SZÉP LEÁNY barátot keres egy pénzes, csinos, szerelmes, fiatal hivatalnok. Levelek: „Szóke barna” czimen a kiadóhivatalba.

„FELFÖLDI”. Pályaudvar, restanté. Kérem, írjon „Hüségos Lolának” a kiadóba.

INTELLIGENS fiatal ember, fiatal leány ösmeretségét keresi. Levelek „Barátnó” czimen főpostrestanté kéretnek.

Ajánlat.

Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat, Távhívó és Távjelző berendezésekre, villámhárítók, villamvilágítás és erőátvitelre villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, izzállás-mérők. — Elvállal mindennemű az Elektrotechnika szakába vágó berendezések és javításokat FOLDVÁRI L. Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Telefon szám 168. Távhívó és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, Fizikai készülékek és telepek raktára.

70 KRAJJCZÁR egy óra javítása és tisztítása Pintér Dezső óránál, Piacz- és Szent Anna-utca sarok.

SZEGEDI paprika legolcsóbban beszerezhető a Farkas Henrik „Sashoz” czimzett fűszer, kávé és lisztkereskedésében. Sas-utca 2. szám alatt.

HÖLGYEK tanácsot és segílyt nyernek, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet.

JÓ CSALÁDBÓL való fiu tanulónak felvétetik Takács István óránál, Rózsa-utca, város-ház.

HASZNÁLT iskolai könyvek, az ev. ref főiskola I.—VIII. osztályában használt, jó karban levő iskolai könyvek antiquáriumban, a legnagyobb választékban kaphatók, különösen felvivom a szülők figyelmét e kedvező alkalomra, Bán Kálmán Debreczen, a Csokonai-kerttel szemben.

ÓRIÁSI KÁVÉ BEHOZATAL és nagy raktár kávé különlegességekben Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében. Városház-utca.

LEÁNY teljes ellátást kap, özvegy asszony-nál. Czím a kiadóban.

KITÜNŐ tea-vaj, naponta friss érkezés 1 kg. 1 frt 20 kr., Fritsch Károly fűszeráru üzletében, a „Bika”-szállodával szemben.

EGY kisebb fűszerberendezés, jutányos árban megvehető, Csapó-utca 84. sz.

JÓL nevelt, középiskolai tanulók, uri családnál teljes ellátásra elfogadtatnak, József kir. herceg-utca 17.

EGY ujonnan épült, modern 4 szobás lakás, mellékhelyiségekkel, ugyanott 2 üzlethelyiség, minden órán kiadó, Bethlen-utca 52.

TAKARITÁSÉRT lakást és némi fizetést kap, gyermektelen házaspár. Battyányi-u. 6. sz.

Kereslet.

TANULÓ felvétetik Feldmann Cz. és Társa üzletében, Simonffy-utca 1. sz.

SZŐLŐKEZELŐI, esetleg gazdasággal együtt állást keres, kis családú, 35 éves, felsőbb vinczellér képezdét végzett, nagy uradalma-kat 16 évig szolgált intéző. Állását szerény feltételek mellett, újévig változtathatja. — Könyvvezetés mellett: borkezelés, gyümölcs-csészét, méhészet, gazdaság minden ágában jártas. Megkeresések: Szabó János intéző Érsemjén Biharmegye.

ÜGYES fűszeres segéd, jó pudlista alkalmazást nyer. Czím a kiadóban.

CSERE gyermeket (elemi iskolába) keresek Felkára, Kardeván László Felka 129. szám. Értekezhetni Ince S.-nénél Debreczen, Petőfi-tér 4. szám.

ÓVADÉKKÉPES iparos vagy kereskedő, szikvizelárusításra felvétetik. Teleki-utca 100.

ZONGORÁT vagy pianót keresek megvételre. Czím a kiadóhivatalban.

FIATAL, ügyes elárusító segéd, alkalmazást nyer, vászon- és courrensáru üzletben. Czím a kiadóban.

KÉT-HÁROM középiskolát végzett ifju, gyakor-nokul felvétetik. Czím a kiadóban.

Eladás.

KÉT jégsczkrény, egy könnyű stráfkocsi eladó. Bethlen-utca 29. szám.

HOMOKKERT I. járás, 67. sz. a. 300 négyszög-öles telek, jó karban levő lakóházzal s termő szőlő ültetvényekkel eladó. Értesítést ad a Debreczeni első takarékbéntár titkárja.

MINTEGY 25 hektoliter tisztán kezelt, jó minőségű sestakerti bor, hordó számra is eladó. Értekezhetni Kossuth-utca 29. szám alatt, a házmesternél.

EGY nagy használt igásczékér eladó. Értekezhetni Széchenyi-utca 22. szám alatt.

SZUNYOGH-féle fekete tenyész kocza, mint szám feletti eladó, az Esztár gazdaságban. Értesítést ad Móriéz Pál, Esztár, u. p. Poosaj.

ASSZONYVÁSÁR község határában 35 szekér lóhere eladó. Értekezhetni Egei Istvánnál, Margitta.

EGY 3-as számú Vertheim pénzsczkrény, jutányos árban eladó. Piacz-utca 72. sz.

Csemege szőlő

a gróf Degenfeld
és Balkányi-féle

Erzsébet szőlőtelep

városi elárusító helyiségében

Simonffy-utcai városi bérház 13. sz.

naponként friss

csemege szőlő

igen olcsón kapható.

A Colosseum czirkusz

ma és minden nap előadást tart,
este 8 órakor a Vásártéren felállított cirkusban.
40 művész! Gazdag műsor! Saját zenekar!

Bővebbet a falragaszok!

Helyárak. Kőrszék 2 kor. I. hely 1 kor. 40 fill, II. hely 1 kor, III hely 60 fill. Karzat 40 fill Tíz éven aluli gyermekek szüleik kíséretében I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. Gyermekek és katonajegy a karzatra 90 fillér.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takaré-konyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett.

Saját érdekében kérem,

hogy mielőtt más üzletet meglátogatna, nüsse meg a mostan érkezett női ruhakelméket, amelyeknél szebbet, divat- eddig kereskedő nem árult Üzletem új, amiért is ki van zárva, hogy itten régi állott ruhára való kelmét vehessen. Üzleti elvem: Élni és élni hagyni!

Maradék Áruház Piacz-utca 19. szám.

Ranunkel-féle két emeletes palotában, a Bika-szálloda mellett, szemben a Tisza-palotával, pirosra festett portál.

Nyomatott Debreczen szab.kir. város könyvnyomdájában, (Városház kerestéptület) a Debreczeni Ujság körforgógépén.